

[Udenrigsministeren]

Så vil jeg godt vende mig til nogle af de bemærkninger, der er blevet gjort om vores udviklingsbistand. Jeg skal gå let hen over hr. Svend Andersen (Rosk.a.)s betragtninger. De havde en for enkel karakter til, at de rigtig kan drøftes. Hr. Svend Andersen (Rosk. a.) sagde, at denne regering gerne vil stå i internationale forsamlinger og prale af sin ødselhed. Jeg tror ikke, vi behøver at drøfte det synspunkt. Det er ikke nyt, og det er på den anden side heller ikke et, som vi betragter som seriøst.

Til gengæld fremførte hr. Erhard Jakobsen et synspunkt, som man nok kunne knytte et par bemærkninger til, idet han sagde, at det væsentlige måtte være, at vi drejede vores udviklingsbistand over i retning af alene at levere tre ting, nemlig mad, mad og mad. Jeg forstår godt baggrunden for det synspunkt, men jeg mener alligevel ikke, det er holdbart, for man kan ikke etablere et samarbejde og specielt ikke et udviklingssamarbejde mellem velstående og fattige lande på, at de velstående lande forpligter sig – det ville de gøre i realiteten – til i en ubestemt periode at levere de nødvendige fødevarer og andre fornødenheder til meget svagt udviklede lande. Det kan være nødvendigt i særlige situationer, f. eks. for at afværge katastrofetilstande, men det centrale i dansk udviklingsbistand må jo være at give de pågældende udviklingslande mulighed for selv at etablere en økonomi og et erhvervsliv, som kan løse disse påtrængende problemer. Det er den eneste måde, hvorpå man i det lange løb kan fjerne problemerens årsager, og det er den eneste måde, hvorpå man i det lange løb kan fjerne den risiko, der jo er for, at forskelle i levestandard fører til voldsomme politiske og militære konfrontationer.

Jeg vil som det tredje sige lidt om det nordiske – ikke fordi regeringen ikke har sagt noget om det, for det har den endda flere steder i åbningstalen – men hr. Ib Christensen brugte den vending, at der stod kun fire linjer om det, og at det var noget klart utilfredsstillende; der var også andre, der var inde på den betragtning.

Det nordiske er jo omtalt andre steder end lige præcis i de fire linjer. Man kan sige, at vores forhold til de andre nordiske lande er meget ukompliceret; det er ikke præget af alvorlige problemer, heldigvis. Det er derfor

ikke et område, der nødvendiggør en lang redegørelse for regeringens stilling til konkrete problemer og deres løsning, men i de fire linjer stod der jo for det første noget meget principielt, nemlig at det er en væsentlig del af den danske udenrigspolitik, at der fastholdes en nær forbindelse med de øvrige nordiske lande.

Hvis hr. Ib Christensen har læst åbningstalen grundigt, vil han vide, at der også andre steder i den er sagt ting om vores holdning til EFs udvikling, som klart også har et nordisk aspekt. Når vi lægger vægt på, at EF bevarer og styrker sin karakter af at være et åbent fællesskab, er det da bl. a., fordi vi lægger vægt på, at de øvrige nordiske lande får så gode muligheder som vel tænkeligt for at etablere et nært samarbejde med Fællesskabet. Man kan også sige det sådan, at principielt bør det ikke være Fællesskabet, der stiller sig i vejen for en udvikling af dette samarbejde med det øvrige Norden. Vi har lige så klart en interesse i et stærkt nordisk samarbejde, fordi vi på sikkerhedspolitikens område har en traditionel nordisk balancesituation, som Danmark må være interesseret i ikke ændres. Disse bemærkninger kun for at understrege, at indholdet af de fire linjer burde være hr. Ib Christensen bekendt. Det er væsentligt, og det er det, som har præget vores nordiske politik i mange år.

Til det, der har været sagt om forhandlingerne om Mellemøsten, vil jeg kun svare hr. Steen Folke, som var meget kritisk, at vores holdning til Mellemøstkonflikten hele tiden har været den, at det var et problem, som måtte løses af alle de parter, der er engageret i den. Jeg synes heller ikke, man skal overse den mulighed, der ligger i, at forhandlingerne i Camp David førte til et positivt resultat. En fredsproces kan være mange forskellige ting. Jeg mener ikke, man skal undervurdere værdien af, at den overhovedet kommer i gang. Man kan også stille det spørgsmål, hvad konsekvenserne ville have været af, at initiativet i Camp David ikke var lykkedes. Hvor havde vi så befundet os? Og hvor havde udsigterne til en fredelig løsning i Mellemøsten så været henne? Jeg tror, vi i dag alle havde været enige om, at situationen så havde været langt alvorligere. Det, der må være vores holdning til den situation, må være, at så mange som muligt og til sidst alle engagerer sig i denne fredsproces, og jeg sy-